

Relationship of Attachment Styles and Personality Traits with Homesickness among the Trainees of One of the Non-commissioned Police Officer Training Centers

Received: 11 November 2014

Revised: 17 November 2015

Accepted: 9 May 2015

ABSTRACT

Davod Khorvash^{1*}

¹B.A., Clinical Psychology,
Department of Medicine,
Shahid Beheshti Training
Center of NAJA, Esfahan,
Iran.

Background: The aim of this study was to investigate the relationship of attachment styles (secure, avoidant, anxious-ambivalent) and five factor personality traits (neuroticism, extroversion, openness to experience, agreeableness and conscientiousness) with homesickness among the trainees of one of the non-commissioned police officer training centers.

Materials and Methods: The present research was a cross-sectional descriptive study conducted in 1392 on 300 people of trainees in one of the non-commissioned police officer training centers. Participants were selected by stratified random sampling. The instruments of this study were: 1) five factor personality inventory; 2) Simpson attachment style inventory; 3) Van Viet homesickness scale. Data were analyzed by descriptive statistics, Pearson's correlation coefficient and linear regression analysis through SPSS 16.

Results: Anxious-ambivalent attachment style and neuroticism had the most significant positive correlations with homesickness. Also, regression analysis represented that anxious-ambivalent attachment style, neuroticism, openness to experience and agreeableness were able to predict homesickness.

Conclusion: Based on the results of this study, it is proposed that more surveys be performed about relationship between secure attachment style and adjustment disorders in military setting. It is also proposed that neuroticism and anxious-ambivalent attachment style be considered as negative factors and conscientiousness be considered as a positive factor in the selection of personnel of NAJA.

Keywords: attachment styles, personality traits, homesickness

*Corresponding Author:

Davod Khorvash
Tel: (+98)3112188489

e-mail: dav.khorvash@gmail.com

بررسی رابطه سبک‌های دلبستگی و ویژگی‌های شخصیت با احساس غربت در فراگیران پایور درجه‌داری ناجا

تاریخ دریافت: ۲۰ آبان ۱۳۹۳

تاریخ اصلاح: ۲۶ اسفند ۱۳۹۳

تاریخ پذیرش: ۲۰ فروردین ۱۳۹۴

چکیده

داود خورش^{*}

مقدمه: این پژوهش، با هدف بررسی رابطه سبک‌های دلبستگی (ایمن، اجتنابی و مضطرب دوسوگرا) و ویژگی‌های شخصیتی (روان رنجوری، برون گرایی، باز بودن نسبت به تجربه، توافق جویی و وظیفه‌شناسی) با احساس غربت، در بین فراگیران پایور درجه‌داری یکی از مراکز آموزشی ناجا انجام شد.

مواد و روش‌ها: این پژوهش توصیفی-مقطعی در سال ۱۳۹۲ بر روی ۳۰۰ نفر از فراگیران پایور درجه‌داری یکی از مراکز آموزشی ناجا انجام شد. نمونه‌گیری به روش تصادفی طبقه‌ای بود و اطلاعات، به وسیله ۳ پرسش‌نامه پنج عاملی شخصیت، سبک دلبستگی سیمپسون و احساس غربت فن فلیت، گردآوری شد. داده‌ها با روش‌های آمار توصیفی، ضریب همبستگی پیرسون و رگرسیون خطی به شیوه گام‌به‌گام، بررسی و با نرم‌افزار SPSS نسخه ۱۶ تجزیه و تحلیل شد.

یافته‌ها: از بین سبک‌های دلبستگی، سبک مضطرب دوسوگرا و از بین عوامل شخصیت، عامل روان رنجوری، بیشترین رابطه مثبت و معنی‌دار را با احساس غربت داشت. همچنین نتایج تحلیل رگرسیون نشان داد که سبک دلبستگی مضطرب دوسوگرا و عوامل روان رنجوری، باز بودن به تجربه و توافق جویی، قدرت پیش‌بینی احساس غربت را دارند.

نتیجه‌گیری: بر اساس یافته‌های پژوهش، پیشنهاد می‌شود در مطالعات آینده، به بررسی بیشتر رابطه سبک دلبستگی ایمن با مشکلات سازگاری، پرداخته شود. همچنین پیشنهاد می‌گردد روان رنجوری و سبک دلبستگی مضطرب دوسوگرا به عنوان عوامل منفی و عامل وظیفه‌شناسی، به عنوان جنبه مثبت در امر گزینش کارکنان ناجا مدنظر قرار گیرد.

کلید واژه‌ها: سبک‌های دلبستگی، ویژگی‌های شخصیتی، احساس غربت

^۱ کارشناس روان‌شناسی بالینی، معاونت بهداری، آموزشگاه علمی تخصصی شهید بهشتی ناجا، اصفهان، ایران.

* نویسنده مسئول:

داود خورش

تلفن: ۰۲۱ ۸۴ ۸۹ ۳۱۱ (+۹۸)

پست الکترونیک:

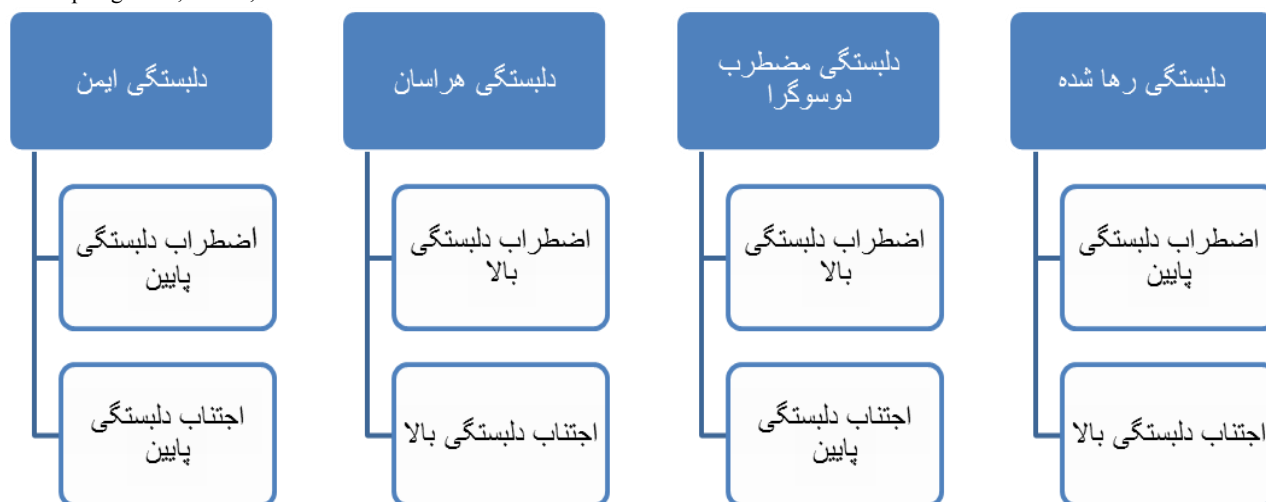
dav.khorvash@gmail.com

مقدمه

نشانه‌ای است از اضطراب جدایی و سوگ متعاقب آن که می‌توان آن را در پیشینه دلبستگی^۲ فرد دنبال و مفهوم‌سازی کرد [۳].

نظریه دلبستگی به تعامل مادر و کودک اشاره می‌کند و نتیجه عمده این تعامل را به وجود آمدن نوعی دلبستگی عاطفی بین آن‌ها می‌داند [۴]. بر اساس نظریات بالبی^۳، دلبستگی به معنای پیوند عاطفی است که در کودکی بین کودک و مراقب اصلی وی شکل می‌گیرد و بر رشد اجتماعی و احساس کودک در کل زندگی مؤثر

احساس غربت^۱، وضعیت پیچیده شناختی، انگیزشی و هیجانی خاص، با اشتغالات فراوان ذهنی در مورد محیط قبلی و تمایل بازگشت به سمت آن است که معمولاً با خلق افسرده و نشانه‌های مختلف روان‌تنی، تجربه می‌شود [۱]. افراد مبتلا به احساس غربت، گرایش زیادی به نشخوار فکری و بعضاً وسواس فکری در مورد خانه و ترک محیط جدید دارند [۲]. واکنش احساس غربت، احتمالاً

نمودار ۱: روابط چندگانه بین الگوهای دلبستگی بالغین.

الگوی پنج عامل بزرگ، یک سنخ‌شناسی فراگیر مشتمل بر پنج عامل نسبتاً پایدار توافق جویی، وظیفه‌شناسی، برون‌گرایی، باز بودن نسبت به تجربه و روان‌رنجوری است. روان‌رنجوری^{۱۱} (N)، به تمایل فرد برای تجربه اضطراب، تنش، ترحم جویی، خصومت، تکانش‌وری، افسردگی و عزت‌نفس پایین اشاره می‌کند. برون‌گرایی^{۱۲} (E)، به تمایل فرد برای مثبت بودن، جرأت‌طلبی، پراورزی بودن و صمیمی بودن اشاره می‌کند. باز بودن نسبت به تجربه^{۱۳} (O) به تمایل فرد برای کنجکاوی، عشق به هنر، هنرمندی، انعطاف‌پذیری و خردورزی اطلاق می‌شود. توافق جویی^{۱۴} (A)، تمایل فرد برای بخشندگی، مهربانی، سخاوت، همدلی و هم‌فکری، نوع‌دوستی و اعتماد ورزی را نشان می‌دهد و بالاخره، وظیفه‌شناسی^{۱۵} (C)، به تمایل فرد برای منظم بودن، کارا بودن، قابلیت اعتماد و اتکا، خودنظم‌بخشی، پیشرفت‌مداری، منطقی بودن و آرام بودن اطلاق می‌گردد [۱۴].

شخصیت، اشاره دارد به الگوهای پایدار فکر، انگیزش، هیجان، کنترل هیجان، کنترل تکانه و عملکرد بین فردی و به نظر می‌رسد که دلبستگی نیز با اغلب این حوزه‌ها ارتباط داشته باشد [۱۵]. بالبی معتقد است که در صورت احساس تهدید و در دسترس نبودن چهره‌های دلبستگی، فرد دچار اضطراب می‌شود. در مورد احساس غربت، ترک خانه، به نحوی می‌تواند از دست دادن چهره‌های دلبستگی به شمار آید و یک سوگ کوچک^{۱۶} حاصل گردد. در اینجا فرد، احساس تهدید می‌کند و در صورتی که با این از دست دادن کنار نیاید، دچار اضطراب جدایی و نهایتاً احساس غربت می‌گردد [۱۶]. پژوهش‌های بسیاری حاکی از این هستند که دلتنگی و دوری از خانواده می‌تواند یکی از عمده‌ترین عوامل ایجاد استرس و ابتلا به علائم روان‌رنجوری در فراگیران نظامی باشد [۱۷]. ارلینگز بانکو^{۱۷} و

است [۵]. اینزورث^۱، الگوهای دلبستگی را به انواع دلبستگی ایمن^۲، نایمن اجتنابی^۳ و نایمن دوسوگرا^۴ تقسیم نمود. افراد با دلبستگی ایمن، سطح بالاتری از اعتماد و رضایت و سطح پایین‌تری از تعارضات را دارند، درحالی‌که افراد با دلبستگی دوسوگرا با عدم تعادل در احساسات و تعارضات بیشتر و افراد با دلبستگی اجتنابی با رضایت و صمیمیت کمتر و تعارضات بیشتر مشخص می‌شوند [۶]. الگوهای دلبستگی بالغین را می‌توان در دو بعد مفهوم‌سازی کرد: (۱) اضطراب دلبستگی^۵؛ اشاره دارد به ترس از جدایی و ترک و با بازنمایی منفی از خود، ارتباط دارد. (۲) اجتناب دلبستگی^۶؛ اشاره دارد به ناراحتی از صمیمی شدن و وابستگی و با بازنمایی منفی از دیگران، ارتباط دارد [۷]. روابط این دو الگو را می‌توان به صورت نمودار ۱ نشان داد.

ماهیت رابطه والدین با کودک، طی دوران نوزادی و کودکی، عامل علی‌اساسی در شخصیت کودک است [۸]. شخصیت، فراگیرترین مفهوم روان‌شناختی است که تمامی کارکردهای انسان را تحت سیطره خود قرار می‌دهد [۹]. شکل‌گیری آن، حالتی پیچیده است که ضرورت بررسی مؤلفه‌های زیستی، روان‌شناختی و اجتماعی افراد را ایجاب می‌کند [۱۰]. بخش عمده‌ای از استرس روان‌شناختی انسان، به شیوه رویارویی وی با مشکلات و درنهایت، به نوع شخصیت وی برمی‌گردد [۱۱]. عده‌ای از پژوهشگران، پدیدآوری و ساخت شخصیت را بر اساس رگه‌ها یا صفات^۷، تبیین کرده و تعریفی مبتنی بر همین روی‌آورد، از آن ارائه می‌دهند. از دیدگاه این نویسندگان، شخصیت به معنای مجموعه صفاتی است که یک فرد را مشخص می‌کند [۱۲]. به عقیده استریفلر^۸ و مک نالی^۹ این نظریه دیدگاه جامع و فراگیری به شخصیت دارد و طبق آن، صفات شخصیت، تمایلات پایه‌ای هستند که زمینه زیستی دارند [۱۳].

ابزارهای پژوهش

در مطالعه حاضر به منظور گردآوری داده‌های موردنیاز از سه پرسش‌نامه به شرح زیر استفاده شد:

۱- مقیاس احساس غربت فن فلیت^۱: این مقیاس، توسط اژه ای و همکاران در ایران اعتباریابی شده است. فرم فارسی پرسش‌نامه، با ۳۶ ماده و پنج سازه مشتمل بر دل‌تنگی برای خانواده، میل برگشت به موطن، مشکلات سازگاری، احساس تنهایی، دل‌تنگی برای افراد و محیط آشنا می‌باشد. ضریب آلفای هر یک از سازه‌ها به ترتیب ۰.۹۰، ۰.۸۹، ۰.۸۵، ۰.۸۴، ۰.۶۹ درصد به‌دست‌آمده است. این پرسش‌نامه، دارای مقیاس لیکرت پنج گزینه‌ای (هرگز، کمی، متوسط، زیاد، خیلی زیاد) است و نمره دهی آن از صفر تا چهار انجام می‌پذیرد [۲۲].

۲- پرسش‌نامه سبک‌های دلبستگی سیمپسون^۵: این پرسش‌نامه، شامل ۱۳ جمله در مقیاس لیکرتی است. از این ۱۳ جمله، پنج جمله برای ارزیابی سبک دلبستگی ایمن و هشت جمله برای ارزیابی دو سبک دلبستگی اجتنابی و مضطرب دوسوگرا می‌باشد. پایایی این پرسش‌نامه، برحسب آلفای کرونباخ و اجرای مجدد در فاصله‌های زمانی یک هفته تا دو سال، حدوداً ۷۰ درصد، برآورد شده است [۲۳].

۳- فرم کوتاه پرسش‌نامه پنج عاملی شخصیت^۶: این پرسش‌نامه شامل ۶۰ سؤال بوده و برای نخستین بار در سال ۱۹۸۵، ساخته‌شده و در سال ۱۹۹۱، موردبررسی دوباره قرارگرفته است که در آن پنج عامل اصلی شخصیت شامل: روان‌رنجوری (N)، برون‌گرایی (E)، باز بودن نسبت به تجربه (O)، توافق جویی (A) و وظیفه‌شناسی (C) قرار دارند. هر یک از ویژگی‌های یادشده در این آزمون با ۱۲ پرسش، اندازه‌گیری می‌شوند. پایایی پرسش‌نامه، از روش آلفای کرونباخ برای ابعاد روان‌رنجوری ۰.۸۱، برون‌گرایی ۰.۷۶، باز بودن نسبت به تجربه ۰.۷۵، توافق جویی ۰.۷۹ و وظیفه‌شناسی ۰.۸۳ درصد گزارش شده است [۲۴].

روش تجزیه و تحلیل داده‌ها

داده‌های گردآوری‌شده با نسخه ۱۶ نرم‌افزار SPSS مورد تحلیل قرار گرفتند. جهت بررسی توصیفی داده‌ها از شاخص‌های میانگین و انحراف معیار و جهت بررسی استنباطی داده‌ها از ضریب همبستگی پیرسون و رگرسیون چندگانه استفاده شد.

همکاران (۱۹۹۴) در پژوهش خود ویژگی‌های شخصیتی زیر را برای فراگیران نظامی که دچار احساس غربت شده‌اند شرح داده‌اند: (۱) سطح بالای انعطاف‌ناپذیری، جسمانی کردن^۱ و درون‌گرایی (۲) سطح پایین تسلط و عزت‌نفس (۳) نیاز شدید به حمایت اجتماعی همراه با فقدان مهارت‌های اجتماعی مناسب (۴) تجارب احساس غربت کنونی با مشکلاتی ارتباط دارد که از سنین اولیه به بعد وجود داشته‌اند؛ از جمله جدایی از والدین، وابستگی شدید عاطفی به والدین، تنها ماندن در خانه و اجتناب از بیرون رفتن و قرار ملاقات گذاشتن با دوستان [۱۸]. همچنین نشان داده‌شده است که فراگیران نظامی مبتلا به احساس غربت به عادت‌های قدیمی خود ادامه می‌دهند و از موقعیت‌های جدیدی که نیاز به سازگاری روان‌شناختی دارد اجتناب می‌کنند. برزما^۲ (۱۹۶۳) طی پژوهش خود در کشور هلند دریافت که ویژگی شخصیت روان‌رنجوری در بین فراگیران نظامی مبتلا به احساس غربت بیش از فراگیران فاقد احساس غربت مشهود است. فانتین^۳ (۱۹۹۰) در پژوهش دیگری بر روی ارتش هلند گزارش کرد که ارتباط مثبتی بین روان‌رنجوری و احساس غربت وجود دارد؛ همچنین نشان داده شد که احساس غربت عمده‌ترین عامل استفاده از خدمات روان‌شناختی در بین این فراگیران بود [۱۹]. ارلینگز بانکو و همکاران (۱۹۹۶) در مطالعه خود که بر روی فراگیران نظامی انجام داده بودند دریافتند که بیش از نیمی از فراگیرانی که از احساس غربت رنج می‌برند، حداقل به یکی از انواع اختلالات شخصیت مبتلا هستند. آن‌ها همچنین دریافتند که احساس غربت در فراگیران نظامی قویاً با سبک مضطرب اجتنابی ارتباط مثبت دارد [۲۰]. فکوریان و همکاران (۱۳۹۱) در پژوهش خود دریافتند که دوری از خانواده و احساس غربت یکی از مهم‌ترین عواملی است که موجب کاهش سطح سلامت روان و ابتلا به اختلالات روانی در دانشجویان دانشگاه افسری شده است [۲۱].

با توجه به موارد ذکرشده و همچنین ضرورت آگاهی از متغیرهای مؤثر بر احساس غربت فراگیران در محیط نظامی، پژوهش حاضر به بررسی این مسئله می‌پردازد که آیا سبک‌های دلبستگی و ویژگی‌های شخصیتی فراگیران، با احساس غربت آن‌ها رابطه دارد و آیا می‌توان احساس غربت فراگیران و ابعاد مختلف آن را به‌وسیله سبک‌های دلبستگی و ویژگی‌های شخصیتی پیش‌بینی کرد.

مواد و روش‌ها

مطالعه حاضر از نوع همبستگی است و جامعه آماری آن شامل کلیه فراگیران پایور درجه‌داری یکی از مراکز آموزش ناجا در سال ۹۲ است. برای انتخاب نمونه، با استفاده از روش نمونه‌گیری تصادفی طبقه‌ای، تعداد ۳۰۰ فراگیر وارد مطالعه شدند.

یافته‌ها

جدول ۱ یافته‌های توصیفی متغیرهای پژوهش را نشان می‌دهد. همان‌طور که مشاهده می‌شود، در ارتباط با سبک‌های دلبستگی و ویژگی‌های شخصیتی، بالاترین میانگین متعلق به سبک دلبستگی ایمن و عامل وظیفه‌شناسی است.

بر اساس نتایج ضریب همبستگی پیرسون، از بین سبک‌های دلبستگی، سبک دلبستگی مضطرب دوسوگرا بیشترین همبستگی مثبت و معنی‌دار را با احساس غربت دارد. هم‌چنین از بین ویژگی‌های شخصیتی، روان‌رنجوری بیشترین رابطه مثبت و معنی‌دار را با احساس غربت داشته و تنها عاملی که رابطه منفی و معنی‌دار با احساس غربت دارد، وظیفه‌شناسی است (جدول ۲).

نتایج رگرسیون چندگانه به شیوه گام‌به‌گام، برای پیش‌بینی دلتنگی برای خانواده توسط متغیرهای پیش‌بین، نشان می‌دهد که متغیرهای باز بودن نسبت به تجربه، سبک مضطرب دوسوگرا و توافق‌جویی، قدرت پیش‌بینی دلتنگی برای خانواده را دارند. هم‌چنین برای پیش‌بینی میل برگشت به موطن، مشاهده می‌شود که سبک دلبستگی مضطرب دوسوگرا و ویژگی‌های باز بودن نسبت به تجربه، وظیفه‌شناسی و توافق‌جویی، قدرت پیش‌بینی میل برگشت به موطن را دارند. با توجه به نتایج تحلیل رگرسیون چندگانه به شیوه

جدول ۱: شاخص‌های توصیفی متغیرهای پژوهش

آماره‌ها متغیرها	میانگین	انحراف معیار
سبک دلبستگی ایمن	۱۵/۱۵	۲/۵۴
سبک دلبستگی اجتنابی	۱۱/۱۷	۲۲/۲۲
سبک دلبستگی مضطرب دوسوگرا	۹/۷۰	۲/۶۳
روان رنجوری	۲۷/۳۶	۶/۱۰
برون‌گرایی	۴۵/۱۵	۱۹/۶۸
باز بودن نسبت به تجربه	۳۶/۱۰	۳/۴۵
توافق‌جویی	۴۵/۹۹	۴/۱۸
وظیفه‌شناسی	۵۲/۴۷	۴/۷۰
دل‌تنگی برای خانواده	۳۱/۶۴	۷/۵۳
میل برگشت به موطن	۲۰/۷۱	۶/۴۰
مشکلات سازگاری	۱۴/۶۸	۴/۰۲
احساس تنهایی	۵/۴۴	۱/۸۴
دل‌تنگی برای افراد و محیط آشنا	۱۲/۴۲	۳/۰۶
احساس غربت	۸۴/۴۸	۱۸/۵۷

گام‌به‌گام برای پیش‌بینی مشکلات سازگاری توسط متغیرهای پیش‌بین، روان‌رنجوری، سبک‌های دلبستگی ایمن و مضطرب دوسوگرا، قدرت پیش‌بینی مشکلات سازگاری را دارند. این نتایج هم‌چنین نشان می‌دهند که عامل روان‌رنجوری و سبک دلبستگی مضطرب دوسوگرا، قادر به پیش‌بینی احساس تنهایی است. هم‌چنین برای پیش‌بینی دلتنگی برای افراد و محیط آشنا مشاهده می‌شود که باز بودن نسبت به تجربه، برون‌گرایی، سبک دلبستگی مضطرب دوسوگرا و توافق‌جویی، قادر به پیش‌بینی این عامل هستند. با توجه به نتایج تحلیل رگرسیون چندگانه به شیوه گام‌به‌گام برای پیش‌بینی احساس غربت توسط متغیرهای پیش‌بین، سبک دلبستگی مضطرب دوسوگرا و عوامل شخصیت باز بودن نسبت به تجربه، روان‌رنجوری و توافق‌جویی، قدرت پیش‌بینی احساس غربت را دارند (جدول ۳).

بحث و نتیجه‌گیری

مطالعه حاضر به بررسی احساس غربت و ابعاد آن با توجه به سبک‌های دلبستگی و عوامل شخصیت، پرداخته شده‌است. ازجمله یافته‌های دور از انتظار این پژوهش، معنی‌دار بودن پیش‌بینی مشکلات سازگاری (یکی از زیرمقیاس‌های احساس غربت) به وسیله سبک دلبستگی ایمن بود. در توجیه این یافته، جی بلسکی^۱، یکی از نظریه‌پردازان دلبستگی، بر این باور است که در برخی محیط‌ها،

متغیرها	سبک ایمن	سبک اجتنابی	سبک مضطرب	روان رنجوری	برون گرای	باز بودن به تجربه	توافق جویی	وظیفه‌شناسی	دل‌تنگی برای خانواده	میل به برکنش به موطن	سازگاری	احساس تنهایی	دل‌تنگی برای افراد و محیط آشنایا
سبک ایمن													
سبک	$F_{21} = -0.175$												
اجتنابی	$p_{21} = 0.000$												
سبک	$F_{21} = 0.09$	$F_{21} = 0.175$	$p_{21} = 0.000$										
مضطرب													
دوسوگرا													
روان	$F_{21} = 0.02$	$F_{21} = 0.04$	$F_{21} = 0.000$	$F_{21} = 0.02$	$F_{21} = 0.06$								
رنجوری	$F_{21} = 0.10$	$F_{21} = 0.04$	$F_{21} = 0.02$	$F_{21} = 0.03$									
برون‌گرایی	$F_{21} = 0.05$	$F_{21} = 0.08$											
باز بودن به تجربه	$p_{21} = 0.01$												
توافق جویی	$F_{21} = 0.06$	$F_{21} = 0.175$	$p_{21} = 0.000$	$F_{21} = 0.045$	$F_{21} = 0.02$	$F_{21} = 0.04$	$F_{21} = 0.17$						
وظیفه‌شناسی	$F_{21} = 0.09$	$F_{21} = 0.05$	$p_{21} = 0.000$	$F_{21} = 0.09$	$F_{21} = 0.09$	$F_{21} = 0.05$							
دل‌تنگی برای خانواده	$F_{21} = 0.10$	$F_{21} = 0.01$	$F_{21} = 0.09$	$F_{21} = 0.06$	$F_{21} = 0.12$	$F_{21} = 0.01$							
میل برکنش به موطن	$F_{21} = 0.09$	$F_{21} = 0.01$		$F_{21} = 0.08$	$F_{21} = 0.02$	$F_{21} = 0.000$	$F_{21} = 0.04$	$F_{21} = 0.08$	$F_{21} = 0.03$				
سازگاری	$F_{21} = 0.13$	$F_{21} = 0.09$	$F_{21} = 0.000$	$F_{21} = 0.03$	$F_{21} = 0.03$	$F_{21} = 0.01$	$F_{21} = 0.08$	$F_{21} = 0.000$	$F_{21} = 0.000$	$F_{21} = 0.03$			
احساس تنهایی	$F_{21} = 0.01$	$F_{21} = 0.05$	$F_{21} = 0.000$	$F_{21} = 0.07$	$F_{21} = 0.04$	$F_{21} = 0.05$	$F_{21} = 0.000$	$F_{21} = 0.000$	$F_{21} = 0.000$	$F_{21} = 0.07$	$F_{21} = 0.05$		
دل‌تنگی برای افراد و محیط آشنایا	$F_{21} = 0.16$	$F_{21} = 0.08$	$F_{21} = 0.09$	$F_{21} = 0.06$	$F_{21} = 0.07$	$F_{21} = 0.01$	$F_{21} = 0.09$	$F_{21} = 0.03$	$F_{21} = 0.000$	$F_{21} = 0.02$	$F_{21} = 0.07$	$F_{21} = 0.08$	
احساس غربت	$F_{21} = 0.16$	$F_{21} = 0.02$	$F_{21} = 0.000$	$F_{21} = 0.05$	$F_{21} = 0.08$	$F_{21} = 0.01$	$F_{21} = 0.04$	$F_{21} = 0.05$	$F_{21} = 0.000$	$F_{21} = 0.000$	$F_{21} = 0.07$	$F_{21} = 0.04$	$F_{21} = 0.000$

جدول ۴: ضرایب همبستگی بین متغیرهای پژوهش.

این یافته مغایر با نتایج سایر پژوهش‌هاست. در توجیه این یافته می‌توان گفت که در محیط‌های آموزش نظامی به دلیل محدودیت و بهره‌مندی از برنامه کاری مشخص، امکان بهره‌مندی فراگیران از فعالیت‌های مختلف و متنوع کاهش می‌یابد؛ لذا افراد تجربه‌گرا و تنوع‌طلب، بیشتر در این اماکن دچار احساس غربت می‌شوند. محققان بسیاری به رابطه قوی شخصیت و احساس غربت پی بردند. پژوهش فن‌تیلبرگ^۱ و همکاران نشان داد که سطوح بالای انعطاف‌ناپذیری و وابستگی و سطوح پایین تسلط و ابزار وجود از ویژگی‌های شخصیتی افراد مبتلا به احساس غربت محسوب می‌شوند [۲۵]. همچنین مطالعه خسروانی و همکاران نشان داد که از بین عوامل شخصیت، بیشترین عاملی که می‌تواند انعطاف‌پذیری را پیش‌بینی کند، عامل برون‌گرایی است [۲۶].

در پژوهش حاضر، عامل روان‌رنجوری از جمله عواملی است که نقش مؤثری در پیش‌بینی احساس غربت دارد. طبق مطالعات

الگوی دلبستگی اجتنابی یا اضطرابی می‌تواند سازگارانه‌تر باشد. او باورهای بالبی و اینزورث را در این مورد که دلبستگی ایمن، سالم‌ترین دلبستگی‌ها است، مورد تردید قرار داد [۵]. بنابراین می‌توان نتیجه گرفت که احتمالاً در یک محیط نظامی، سبک دلبستگی ایمن، لزوماً پیش‌بینی‌کننده سازگاری فرد نیست و با توجه به استرس بالاتر اماکن نظامی نسبت به سایر اماکن، یافتن پایگاه امن که لازمه فعالیت افراد دارای دلبستگی ایمن است با مشکل مواجه می‌شود. همچنین بر اساس مطالعه تابع بردبار و همکاران که بر روی دو گروه از دانشجویان بهنجار و مبتلا به احساس غربت صورت گرفت، از لحاظ سبک دلبستگی، میان دانشجویانی که احساس غربت بالایی داشتند و دانشجویانی که بهنجار بودند تفاوت معنی‌داری وجود نداشت [۱].

در پژوهش حاضر، در رابطه با ویژگی‌های شخصیت، باز بودن نسبت به تجربه بیشترین عامل پیش‌بینی‌کننده احساس غربت است که

جدول ۳: نتایج آزمون تحلیل رگرسیون چندگانه به روش گام‌به‌گام برای پیش‌بینی احساس غربت و عوامل آن.

متغیرهای ملاک	متغیرهای پیش‌بین	R ²	P	Std. Error
دل‌تنگی برای خانواده	تجربه‌گرایی	۰/۰۵	۰/۰۰۱	۰/۱۴
	سبک مضطرب دوسوگرا	۰/۰۷	۰/۰۳	۰/۱۹
	توافق جویی	۰/۱۰	۰/۰۰۶	۰/۱۱
میل برگشت به موطن	سبک مضطرب دوسوگرا	۰/۰۷	۰/۰۰۰	۰/۱۶
	تجربه‌گرایی	۰/۱۲	۰/۰۰۱	۰/۱۱
	وظیفه‌شناسی	۰/۱۴	۰/۰۴	۰/۰۸
مشکلات سازگاری	توافق جویی	۰/۱۶	۰/۰۲	۰/۱۱
	روان رنجوری	۰/۱۶	۰/۰۰۰	۰/۰۳
	سبک ایمن	۰/۲۰	۰/۰۰۲	۰/۰۹
احساس تنهایی	سبک مضطرب دوسوگرا	۰/۲۳	۰/۰۰۶	۰/۰۹
	روان رنجوری	۱/۲۲	۰/۰۰۰	۰/۱۰
	سبک مضطرب دوسوگرا	۰/۲۶	۰/۰۰۰	۰/۰۴
دل‌تنگی برای افراد و محیط آشنا	تجربه‌گرایی	۰/۰۵	۰/۰۰۱	۰/۰۵
	برون‌گرایی	۰/۰۸	۰/۰۰۹	۰/۰۰۹
	سبک مضطرب دوسوگرا	۰/۱۰	۰/۰۲	۰/۰۷
احساس غربت	توافق جویی	۰/۱۳	۰/۰۱	۰/۰۴
	سبک مضطرب دوسوگرا	۰/۰۹	۰/۰۰۰	۰/۴۶
	تجربه‌گرایی	۰/۱۴	۰/۰۰۱	۰/۳۵
	روان رنجوری	۰/۱۷	۰/۰۰۸	۰/۱۹
	توافق جویی	۰/۱۹	۰/۰۲	۰/۰۳

محدودیت‌های پژوهش:

در این پژوهش محدودیت‌هایی وجود داشت که می‌بایست هنگام تفسیر نتایج و استفاده از یافته‌های آن موردتوجه قرار گیرند. تعدادی از آن‌ها عبارت‌اند از: طولانی بودن پرسش‌نامه‌ها و احتمال عدم دقت و خستگی فراگیران در تکمیل آن‌ها و ناآشنا بودن فراگیران با نحوه پاسخگویی به پرسش‌نامه‌ها.

تقدیر و تشکر

بر پژوهشگران این مقاله فرض است کمال تشکر و قدردانی خود را نسبت به کلیه فراگیرانی که به‌عنوان شرکت‌کننده در این پژوهش همکاری داشتند، اعلام دارند.

منابع

1. Bordbar FT, Rasolzade KT, Azad Fallah P, Samani S. Effect of assertiveness and stress inoculation training on homesickness among college students. J Behav Sci 2009; 2: 3-4. (Persian)
2. Terry ML, Leary MR, Mehta S. Self-compassion as a buffer against homesickness, depression, and dissatisfaction in the transition to college. Self Identity 2013; 12: 278-90.
3. Beck R, Taylor C, Robbins M. Missing home: Sociotropy and autonomy and their relationship to psychological distress and homesickness in college freshmen. Anxiety Stress Coping 2003; 16: 155-66.
4. Khorashadizadeh S, Shahabizadeh F, Dastjerdi R. The role of perceived childhood attachment, family functioning and attributional styles in social anxiety. Develop Psychol 2012; 8: 385-95. (Persian)
5. Naebi Nyia Anvar S, Salary P, Modarres Gharavi M. Studying the relationship between adult attachment style to parents with stress, anxiety and depression. J Fundam Ment Health 2011; 13: 194-202. (Persian)
6. Shal RS, Abdekhodae MS, kafi Masoleh SM, Salehi I. Survey the Relationship Between Attachment Style and General Self Efficacy with Homesickness Among College Students. Procedia Soc Behav Sci 2011; 30: 538-41.
7. Scott LN, Levy KN, Pincus AL. Adult attachment, personality traits, and borderline personality disorder features in young adults. J Pers Disord 2009; 23: 258.
8. Ghobari Bonab B, Estiri Z. A comparative study on personality characteristics and attachment style in mothers of children with and without autism. Res Except Child 2006; 6: 787-804. (Persian)
9. Keshavarz A, Shah Nazari M, Kalantari M. The relation between personal characteristics and acting to religious beliefs in students. J Stud Islam Psychol

انجام گرفته بر روی کودکان و نوجوانان و همچنین دانشجویانی که به دور از خانواده مشغول به تحصیل هستند، احساس غربت با اضطراب، افسردگی و به‌طور کلی با روان رنجوری رابطه معنی داری دارد. همچنین دلبستگی ناایمن به والدین و شخصیت وابسته با احساس غربت رابطه معنی داری دارد [۲۷]. مطالعه تابع بردبار و همکاران در مورد عوامل شخصیتی مرتبط با احساس غربت نشان داد که احساس غربت با روان رنجوری بالاتر و درون گرایی پایین تر رابطه مثبت و معنی دار دارد که این یافته، مشابه با نتایج پژوهش حاضر است [۱].

در مطالعه حاضر مشاهده شد که سبک دلبستگی اجتنابی قادر به پیش بینی احساس غربت و هیچ یک از زیرمقیاس های آن نیست، درحالی که سبک دلبستگی مضطرب دوسوگرا قادر است احساس غربت و تمامی زیرمقیاس های آن را پیش بینی کند. در توجیه این یافته می توان بیان کرد که افراد با دلبستگی ناایمن اضطرابی، نیازهای برآورده نشده خود را برای عشق، محبت و ایمنی به صورت افراطی نشان می دهند که این امر باعث تشدید درد و رنج ناشی از عدم دریافت عشق و محبت در روابط بین فردی آن ها می شود. افراد اجتنابی سعی می کنند نیازهای خود را به انگاره های دلبستگی انکار کنند؛ بنابراین این افراد از عدم دریافت عشق و محبت در روابط بین فردی، کمتر شکایت می کنند. همچنین برلین^۱ و همکاران در پژوهش خود، متوجه شدند که دلبستگی اضطرابی بیش از دلبستگی اجتنابی به احساس تنهایی (یکی از زیرمقیاس های احساس غربت) می انجامد [۲۸]. بررسی بشارت و همکاران در مورد رابطه سبک های دلبستگی و احساس غربت نشان داد که افراد دلبسته ایمن نسبت به افراد دلبسته اجتنابی و نیز نسبت به افراد دوسوگرا احساس غربت کمتری تجربه می کنند؛ اما بین اجتناب گراها و دوسوگراها در احساس غربت تفاوت معنی داری مشاهده نمی شود که یافته اخیر مغایر با نتایج مطالعه حاضر است [۲۹].

در پایان با توجه به نتایج به دست آمده از پژوهش حاضر پیشنهاد می شود در مطالعات آینده به بررسی بیشتر رابطه سبک دلبستگی ایمن با سازگاری فرد در محیط نظامی پرداخته شود. هم چنین پیشنهاد می شود عامل روان رنجوری و سبک دلبستگی مضطرب دوسوگرا به عنوان جنبه های منفی و عامل وظیفه شناسی به عنوان جنبه مثبت در امر گزینش کارکنان ناجا مدنظر قرار گیرد.

- 2009; 3: 83-96. (Persian)
10. Farsani ME, Arofzad S, Hosaini TA. The study of relationship between spiritual intelligence with personality traits among physical education managers in Isfahan province. *Advan Appl Sci Res* 2013; 4: 140-4.
 11. Mohammadi J, Maddahi M, Najafimanesh Z, Salesi M. The relationship between happiness and NEO-FFI personality questionnaire dimensions in high school students of Mobarekeh. *ZJRMS*. 2014; 16: 27-30.
 12. Bashiri A. A prelude to the theory of personality based on religious thought. *Ravanshenasi Va Din* 2012; 5: 5-36. (Persian)
 13. Davari S, Baqiri M, Bani Asadi H. prediction of religiosity with regard to the personality dimensions in male and female teachers. *Ravanshenasi va Din* 2012; 4: 5-26. (Persian)
 14. Shokri O, Daneshvarpour Z, Askari A. Gender differences in academic performance: the role of personality traits. *JBS* 2008; 2: 127-42. (Persian)
 15. Nakash-Eisikovits O, Dutra L, Westen D. Relationship between attachment patterns and personality pathology in adolescents. *J Am Acad Child Adolesc Psychiatry* 2002; 41: 1111-23.
 16. Ejei J, Dehghani M, Ganjavi A, Khodapanahi M. Validation of Utrecht Homesickness Scale in Students. *JBS*. 2008; 2: 1-2. (Persian)
 17. Azadmarzabadi E. Stressor and their relative variables in militants. *J Mil Med* 2010; 11: 213-7. (Persian)
 18. van Tilburg M, Vingerhoets A. Psychological aspects of geographical moves: Homesickness and acculturation stress. Amsterdam University Press 2007; 169-84.
 19. Nouri R, Fathi-Ashtiani A, Salimi SH, Soltani Nejad A. Effective factors of Suicide in soldiers of a military force. *J Mil Med* 2012; 14: 99-103.
 20. Elisabeth HE-B, Duijsens IJ, Verschuur MJ. Prevalence of DSM-III-R and ICD-10 personality disorders among military conscripts suffering from homesickness. *Pers Indiv Differ* 1996; 21: 431-40.
 21. Fakourian A, Azarbaijani M, Peeri M. Effect a period of selective military training on physical fitness, body mass index, mental health and mood in officer students. *Ann Mil Health Sci Res*. 2012; 10: 17-27. (Persian)
 22. Mobasheri M, Solati K, Bakhshi S. Comparison of homesickness among freshmen students, half and one year after their entrance to Shahrekord University of Medical Sciences. *Pajooohandeh J* 2012; 17: 241-5. (Persian)
 23. Heydari A, Namjoo Z. Comparison of alexithymia, attachment styles and stress in men and women employees in Ahvaz. *New Find Psychol* 2011; 6: 21-40. (Persian)
 24. Tabebordbar F, Kazemi S, Ranjbaran J. Prediction of job performances and mental health according to personality. *J Psychol Mod Meth* 2011; 1: 13-23. (Persian)
 25. Al Van Tilburg M, Vingerhoets AJ, Van Heck GL. Determinants of homesickness chronicity: Coping and personality. *Pers Indiv Differ* 1999; 27: 531-9.
 26. Khosravani S, Gilani B. Creativity and five factors of personality. *Psychol Res* 2008; 10: 30-45. (Persian)
 27. Thurber CA, Walton EA. Homesickness and adjustment in university students. *J Am Coll Health* 2012; 60: 415-9.
 28. Ghobari Bonab B, Hadadi Kouhsar AA. Mental health, the image of god and attachment quality amongst juvenile delinquent. *Iran J Psychiatry Clin Psychol* 2011; 6: 7-16. (Persian)
 29. Besharat MA, Farhadi M, Gilani B. Attachment styles and homesickness. *J Psychol* 2006; 1: 33-56. (Persian)

